

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Suomen Paralympiakomitean lausunto hallituksen talousarvio esitykseksi 2023 (HE 154/2022)

Yleisesti talousarvio esityksestä

Liikunnan ja urheilun osalta valtion talousarviossa tuki on lähes ennallaan, mitä Paralympiakomitea pitää tässä tilanteessa kohtuullisen hyvänä tilanteena.

Huolestuttavana näemme, että Liikkuvat-ohjelmakokonaisuudelle ei olla tässä talousarviossa kohdistamassa tukea lainkaan. Liikkuvat-ohjelma on tavoittanut erityisesti organisoidun liikunnan ulkopuolella olevia ja lisännyt ymmärrystä hyvinvoinnista ja fyysisestä aktiivisuudesta.

Hallinnon alan toimintaympäristö

Koronapandemian vaikutukset liikuntaan ja fyysiseen aktiivisuuteen näkyvät vasta myöhemmin. Jo aiemmin on ollut tiedossa, että vammaiset ja pitkäaikaissairaat henkilöt liikkuvat oman terveytensä kannalta muuta väestöä vähemmän. Myös uusimman lasten ja nuorten liikunnan [tulokortin tulokset](#) kertovat samaa toimintarajoitteisten lasten näkökulmasta.

Paralympiakomitea toivoo, että asiaan kiinnitetään erityistä huomiota myös muilla kuin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon aloilla. OKM:n hallinnon alalla voidaan vaikuttaa moneen asiaan ja edistää yhdenvertaisuutta liikunnassa ja urheilussa, mutta toimintarajoitteisten henkilöiden näkökulmasta osallistumisen mahdollistavat usein vammaispalvelulain mukaiset tukitoimet. Esteetön liikuntapaikka ja osaava ohjaaja eivät auta, mikäli osallistuja ei pääse kulkemaan kotoa liikuntapaikalle, hänellä ei ole tarvittavaa avustajaa tai liikuntaan tarvittavaa apuvälinettä ei ole olemassa.

Kuntien järjestämä soveltava liikunta (erityisryhmien liikunta) on monelle ainoa mahdollisuus päästä mukaan ohjattuun liikuntaan. Soveltava liikunta on ollut linkki kuntien liikuntatoimen ja terveystoimen välillä ja tämän yhteistyön toivotaan jatkuvan edelleen 1.1.2023 jälkeen, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Yhdyspintatyö kuntien ja hyvinvointialueen välillä on erityisen tärkeää paljon tukea tarvitsevien asukkaiden osalta. Kuntien erityisliikunnanohjaajat ovat tässä voimavara, jota kannattaa hyödyntää. Se on myös taloudellisesti järkevä tapa toimia ennakoivan hyvinvoinnin näkökulmasta.

Liikuntapaikkarakentaminen

Paralympiakomitea pitää panostusta liikuntapaikkarakentamiseen erityisen tärkeänä ja toivoo, että liikuntapaikkarakentamisen esteettömyys on osa rahoituksen perustelua. Lisäksi toivomme, että valtion talousarviosta löytyy tukea myös esteettömien luontoliikuntakohteiden edistämiseksi. Ulkona ja luonnossa liikkuminen nousivat esille pandemian aikana ja samalla Metsähallitus lähti kartoittamaan esteettömiä kohteita. Jotakin kohteita on jo perusparannettu ja tehty myös uusia, kaikille sopivia reittejä, mutta yleisesti ottaen kohteita on edelleen vähän.

Kuntien liikuntatoimi

Paralympiakomitea korostaa, että soveltava liikunta kunnissa on toimenpide, johon pitää panostaa. Pandemian aikana todettiin, että kuntien liikuntapaikat ovat monelle toimintarajoitteiselle ainoa paikka päästä liikkumaan. Mikäli liikuntapaikkoja suljetaan seuraavaksi energiakriisin takia, olemme tilanteessa, jossa jatkamme jo kolmatta vuotta peräkkäin ovien sulkemista heiltä, joille se on erittäin tärkeää oman fyysisen kunnon, sosiaalisten suhteiden ja elämänlaadun kannalta.

Paralympiakomitea tukee Olympiakomitean esitystä energiakriisin huomioimisesta.

Liikkuvat-ohjelma

Liikkuvat-ohjelma toimii valtakunnallisesti laajana verkostona ja se on tavoittanut erityisesti tahoja, joiden on mahdollista vaikuttaa ihmisten liikkumiseen. Kun tiedossa on, että väestötasolla fyysinen aktiivisuus ja fyysinen kunto ovat laskeneet jatkuvasti, kaikki keinot sen pysäyttämiseksi on käytettävä. Liikkuvat-ohjelma on tutkittuun tietoon perustuva tapa toimia, jonka tukemista tulee jatkaa edelleen.

Paralympiakomitea esittää Liikkuvat-ohjelman tukemista taloudellisesti myös tulevaisuudessa ja tämän huomioimista valtion talousarviossa 2023.

Helsingissä 3.10.2022

Sari Rautio
puheenjohtaja
Suomen Paralympiakomitea ry

Riikka Juntunen
pääsihteeri
Suomen Paralympiakomitea ry